

Izglītības vērtība tehnoloģiju laikmetā

No profesijas izvēles uz valsts izaugsmi

Dr. Juris Binde

LMT grupas prezidents

No profesijas izvēles uz valsts izaugsmi

Ziņkāre → Prasme → Profesija → Uzņēmums/ nozare → valsts konkurētspēja

Viena **bērna interese** un **valsts izaugsme**
nav divi atsevišķi stāsti.
Tie ir viena procesa dažādi mērogi.

39%

šodien nepieciešamo
pamatprasmju līdz
2030. gadam **mainīsies**

63%

darba devēju
prasmju trūkumu uzskata
par **galveno šķērsli**
uzņēmumu transformācijai

Jo gudrākas kļūst tehnoloģijas, **jo nozīmīgāks kļūst cilvēks**

Industrija 4.0

Savienotas iekārtas

Automatizācija

Dati

Efektivitāte

Industrija 5.0

Cilvēks + tehnoloģija

Radošums

Ilgtspēja

Noturība

Industrija 6.0

Adaptīvas
ekosistēmas

Mākslīgā intelekta
autonomija

Cilvēka un mašīnas
simbioze

Nepārtraukta
transformācija

Tehnoloģiju attīstība nemazina izglītības nozīmi. **Tā palielina tās vērtību.**

Nākotnes konkurētspēju nenosaka tikai tas, kādas tehnoloģijas mums ir.
To nosaka cilvēku spēja tās saprast, izmantot un radīt nākamās.

Tikai **48,4%**

Latvijas iedzīvotāju 2025. gadā bija
vismaz pamata digitālās prasmes

ES vidēji 60,4%
Mērķis līdz 2030. gadam 80%

~4,4%

no kopējā nodarbināto skaita
Latvijā veido IKT speciālisti

ES vidēji 4,8%
Mērķis līdz 2030. gadam 10%

Latvijai ir ļoti skaidrs izaicinājums – STE(A)M

21,9%

STEM Latvijas absolventi
2025.gadā

Augstāko izglītību ieguva **14 695 absolventi**

No tiem:

1 684 — dabaszinātnēs, matemātikā un IT

1 536 — inženierzinātnēs, ražošanā un būvniecībā

Ekonomikas ministrija līdz 2030.gadam prognozē:

9000 – 10000

augstākās kvalifikācijas
speciālistu **trūkumu**
inženierzinātnēs, IT un
dabaszinātnēs

>10000

speciālistu **pārpalikumu**
sociālajās, humanitārajās
un komerczinātnēs

Sagatavot darba dzīvei, kurā jāmacās visu mūžu

Latvijā 25–34 gadu vecumā nodarbināti:

80%

ar profesionālo
vidējo izglītību

77%

ar vispārējo vidējo
izglītību

89%

ar augstāko
izglītību

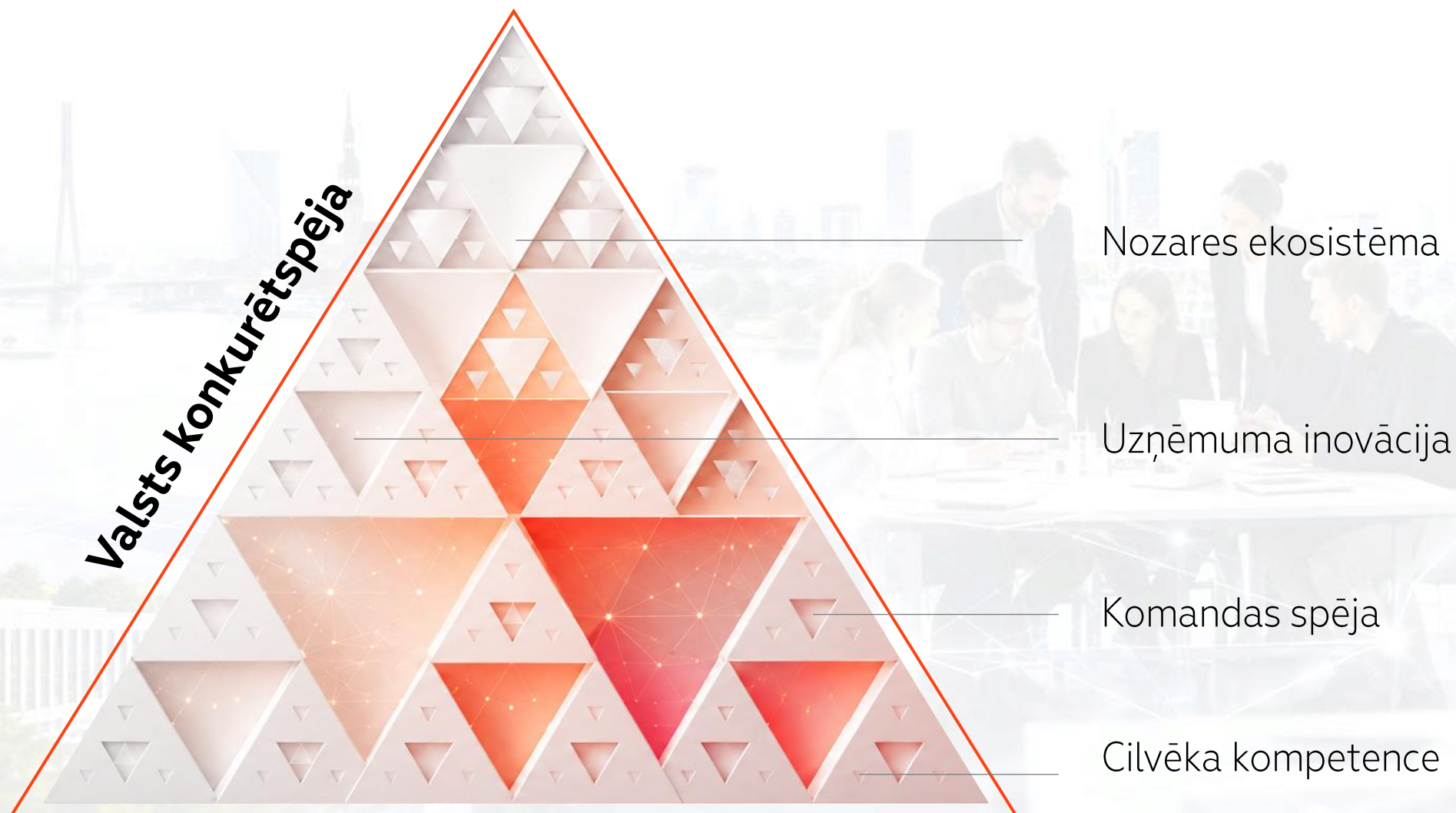
Pēc 9. klases profesionālo izglītību Latvijā izvēlas aptuveni **39–40%** skolēnu
ES vidējais un mērķa rādītājs ir 50%

Avots: Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) / OECD

Konkurētspējīgs nav cilvēks ar vienu nemainīgu kvalifikāciju.

Konkurētspējīgs ir cilvēks, kurš prot **mācīties, pielāgoties un radīt vērtību.**

Ekosistēmas nozīme valsts konkurētspējas attīstībā

Mēs nevaram precīzi zināt:

- kā sauks profesijas pēc 20 gadiem
- kurus uzdevumus pārņems mākslīgais intelekts
- kādas tehnoloģijas kļūs par ikdienu
- kuri šodienas risinājumi novecos

Bet mēs varam veidot cilvēkus un sistēmas, kas spēs:

saprast | radīt | sadarboties | uzņemties atbildību | mācīties no jauna |
pārvērst pārmaiņas iespējās

Mēs nevaram paredzēt nākotni.
Mēs varam to veidot.

